

Correspondentieadres:

Stichting Co₂ntramine
Postbus 1383
9701 BJ Groningen

<i>Uw referentie</i>	<i>Uw brief van</i>	<i>Onze referentie</i>	<i>Telefoon</i>
		Zienswijze 24april12	06-51712221
<i>Onderwerp</i>		<i>Bijlage(n)</i>	<i>Datum</i>
Zienswijze aanvraag vergunning natuurbeschermingswet 1998 voor bouw elektriciteitscentrale RWE in Eemshaven		Basiskennis CO ₂ -opslag	25 april 2012

Aan de provincie Groningen
Afdeling Landelijk Gebied en Water
Tav mevr. Joustra
Postbus 610
9700 AP Groningen

Lectori Salutem,

De Stichting Co₂ntramine waardeert het dat het bestuur van de provincie Groningen "brede maatschappelijk aandacht" wil geven aan de vergunning voor de RWE/Essent kolencentrale aan de Eemshaven. Met deze brief geven we inhoud aan die maatschappelijke aandacht. We pleiten voor een eerlijke vergunningverlening, die naast nut en noodzaak ook de gevolgen van de kolenwinning tot en met de kwestie van CO₂-opslag omvat.

De provincie Groningen heeft op 3 april 2012 een persbericht uitgebracht over de RWE/Essent kolencentrale. Daarin staat: "Vanwege de brede maatschappelijk aandacht voor dit dossier wordt de aanvraag vanaf morgen (4 april) openbaar (via de provinciale website) en niet zoals gebruikelijk pas over zes weken. Belanghebbende partijen kunnen ons de komende zes weken hun commentaar, kanttekeningen en opmerkingen sturen. Die kunnen we dan meenemen in onze besluitvorming." Graag maken we van deze gelegenheid gebruik en zien graag dat u de volgende punten in uw besluitvorming betreft.

We benadrukken het belang van een eerlijke procedure. Recent verscheen een Zwitserse studie over de factoren die maken dat de bevolking al dan niet in kan stemmen met belangrijke maatschappelijke energieprojecten. Daaruit bleek dat de eerlijkheid van de procedure een doorslaggevende rol speelt.¹

Wij vinden de procedure rond de vergunningaanvraag van de RWE/Essent kolencentrale niet eerlijk. Relevant daarbij is dat mevrouw W.J. Mansveld (GS Provincie Groningen) deel uit maakt van het dagelijks bestuur van Groningen Seaports. De vergunning voor de kolencentrale wordt mede aangevraagd door Groningen Seaports en de beoordeling moet plaats vinden door GS Groningen. Dit is een per definitie onjuiste gang van zaken, die de maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp alleen maar groter maakt, zoals we ook in het document "basiskennis opslag CO₂" hebben aangegeven. In dit document hebben we additionele argumenten aangedragen waarop we graag een gedetailleerde reactie van u krijgen. Het document is als bijlage bijgevoegd.

Ons tweede centrale aandachtspunt betreft ons pleidooi dat u naast nut en noodzaak ook de gevolgen van de kolenwinning tot en met de kwestie van CO₂-opslag deel uit laat maken van uw besluitvorming. Een ondersteuning voor dit standpunt vinden we in een

recent advies van de Commissie voor de m.e.r. aan minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.ⁱⁱ Dit advies ging over een kerncentrale. De CMER stelt het milieueffectrapport (MER) ook het nut en de noodzaak van een nieuwe kerncentrale moet onderbouwen. En: "Het MER moet zich richten op alle milieuarargumenten die bij deze afweging een rol spelen. Beschouw bij die afweging niet alleen de voor- en nadelen van het bedrijven van een kerncentrale, maar ook voor- en nadelen verbonden aan de rest van de brandstofketen. Voor kernenergie gaat het dan om de keten van de uraniumwinning tot en met de eindberging van het radioactieve afval. "

Op eenzelfde manier zou GS Groningen ook de vergunning voor de RWE/Essent kolencentrale moeten beoordelen. Wij pleiten voor een beoordeling van de keten van kolenwinning (inclusief plaats van winning en transport) tot en met de lozing van CO₂ en overige stoffen als arseen en kwik. De beoordeling zou plaats moeten vinden aan de hand van argumenten betreffende milieu en arbeidsomstandigheden.

Hieronder noemen we vier specifieke argumenten waarover we van GS Groningen graag een gedetailleerde reactie zouden willen ontvangen.

Ten eerste geeft de kolencentrale dure stroom. Peter Terium, nu de topman van RWE/Essent, zei op 28 maart 2011 dat de centrale niet meer uitkan: "Het rendement is niet meer economisch op dit moment." Kortom, Essent zou die centrale nu niet meer bouwen!

Ten tweede kan de kolencentrale de stroom niet kwijt. De beheerder van dat stroomnet, Tennet, heeft eind augustus een overzicht uitgebracht over de energiecentrales. Daaruit blijkt dat er nu veel centrales in aanbouw zijn. In 2018 kunnen de centrales meer stroom leveren dan nodig is, ook als de kolencentrales in aanbouw aan de Eemshaven en de Maasvlakte geschrapt worden. Er is een overschot aan elektriciteit. Dit overschot betekent volgens Tennet "dat Nederland op termijn een exporteur van elektriciteit wordt of dat veel productie-eenheden niet in bedrijf zullen zijn." Als de kolencentrale aan de Eemshaven in bedrijf komt, gaat die dure stroom leveren, die het buitenland ook niet zal willen.

Ten derde komen er nog de kosten van afvang en opslag van CO₂ bij. Door CO₂-afvang wordt een gemiddelde kolencentrale een half miljard duurder. Transport en opslag van CO₂ kost nog eens honderd miljoen euro per jaar. Dat maakt een kolencentrale zoals de RWE/Essent kolencentrale economisch nog onaantrekkelijker. Dat blijkt uit een rapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), dat op 12 september jl. verschenen is.ⁱⁱⁱ

Ten vierde is veilige opslag van CO₂ niet bekend. Als de centrale in bedrijf komt moet er wat gebeuren met het broeikasgas CO₂. De plannen voor opslag van CO₂ in lege gasvelden in Noord-Nederland zijn van de baan. Nina Skorupska, topvrouw van RWE/Essent, zei op 25 april 2012 in het Dagblad van het Noorden dit te betreuren en nu te denken aan opslag in lege gasvelden onder de zeebodem.^{iv} Er is een plan van E.ON Benelux en GDF SUEZ Energie Nederland voor een demonstratieproject voor CO₂-opslag op de Noordzee. "Dit project betreft het Rotterdam Opslag en Afvang Demonstratieproject (ROAD). Het wordt het eerste grootschalige CCS-demonstratieproject in Nederland. In de periode tussen 2015 en 2020 wil ROAD circa 1,1 miljoen ton per jaar CO₂ (0,6 procent van de jaarlijkse CO₂-uitstoot in Nederland) gaan afvangen van de nieuwe elektriciteitscentrale van E.ON op de Maasvlakte en opslaan in gasreservoirs onder de Noordzee. Als demonstratieproject gaat ROAD bestaande CCS-technologieën,

Correspondentieadres:

Stichting Co₂ntramine
Postbus 1383
9701 BJ Groningen

die zich op kleinere schaal hebben bewezen, integreren en op industriële schaal toepassen." Tot zover het persbericht van E.On van maart 2012^v.

Aan CO₂-opslag onder de Noordzee kleven een aantal mogelijke ecologische nadelen, stelt de Stichting Noordzee^{vi}. De stichting Co₂ntramine wil nadrukkelijk verwijzen naar deze bezwaren. Als er sec gekeken wordt naar de technische haalbaarheid van het ROAD-plan, heeft dit gevolgen voor de RWE/Essent centrale. Na 2020 worden gegevens bekend over de haalbaarheid van opslag onder de Noordzee. Daarom bevelen we aan om een eventuele vergunning voor de RWE/Essent centrale pas af te geven, nadat de gegevens van het ROAD-project bekend en als veilig beoordeeld zijn door alle betrokken partijen, dus eerst enkele jaren na 2020.

Wij gaan er van uit dat u bovengenoemde argumenten en de argumenten zoals in de bijlage verwoord meeneemt in uw besluitvorming.

In afwachting van uw antwoord,

met vriendelijke groet,

Egbert Brons

voorzitter stichting Co₂ntramine

ⁱ http://www.ethlife.ethz.ch/archive_articles/120402_atommuell_per/index

ⁱⁱ <http://docs1.eia.nl/mer/p26/p2601/a2601rd.pdf>;

<http://www.commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/2601>, 29 maart 2012.

ⁱⁱⁱ <http://www.co2ntramine.nl/co2-afvang-en-opslag-maakt-kolencentrale-nog-duurder/>

^{iv} <http://www.energyvalley.nl/en/archief/23149-rwe-topvrouw-betreurt-verzet-op-ondergrondse-co2-opslag>, 25 april 2012.

^v <http://www.eon.nl/zakelijk/energiemarkt/actueel/nieuws/grootschalig-co2-opslagproject-op-noordzee>,

^{vi} <http://www.noordzee.nl/bibliotheek/co2-opslag/ecologische-gevolgen-co2-opslag/>